

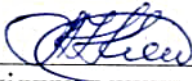
Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової
Кафедра економіки та підприємництва імені
професора І.М. Брюховецького

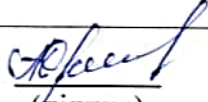
Робоча програма (силабус) освітнього компонента

**ВИРОБНИЧИЙ МЕНЕДЖМЕНТ, ОРГАНІЗАЦІЯ БІЗНЕСУ ТА
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У ТВАРИННИЦТВІ**

Спеціальність	Н2 Тваринництво
Освітня програма	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень

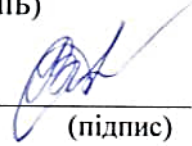
Розробники:  Людмила ХРОМУШИНА, к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової;

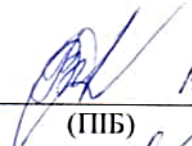
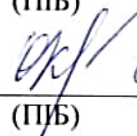
 Олександр КОВБАСА, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та підприємництва імені професора І.М. Брюховецького

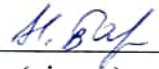
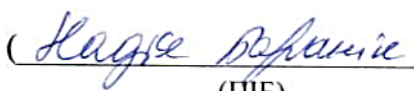
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової	протокол від 10.06.2025 № 15		
	Завідувачка кафедри	<u></u> (підпис)	Альвіна ОРЕХОВА
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва імені професора І.М. Брюховецького	протокол від 19.06.2025 № 19		
	Завідувачка кафедри	<u></u> (підпис)	Олександр КОВБАСА

Погоджено:

Гарант освітньої програми  Віктор ОПАРА
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма  Вікторія ВЕЧОРКА
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:  Вікторія Вечорка
(ПІБ)
 Олена Ковальова
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації  (підпис)  (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 14.08. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Виробничий менеджмент, організація бізнесу та управління персоналом у тваринництві							
2.	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту / Кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової / Кафедра економіки та підприємництва імені професора І.М. Брюховецького							
3.	Статус ОК	Обов'язковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	Освітньо-професійна програма «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» / спеціальність Н2 Тваринництво / 2025 рік набору							
5.	ОК може бути запропонований (заповнюється для вибіркового ОК)	-							
6.	Семестр та тривалість вивчення	2 семестр, 15 тижнів / 1 семестр, 15 тижнів							
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5							
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні /семінарські		Лабораторні			
		Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.
		30	10	24	10	-	-	96	130
9.	Мова навчання	Українська							
10.	Викладачі/Координатор освітнього компонента	Хромушина Людмила Анатоліївна, к.е.н., доцент кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової; години консультацій – кожного вівторка о 12.15, к. 303е; Ковбаса Олександр Миколайович, к.е.н., доцент кафедри економіки та підприємництва імені професора І.М. Брюховецького; години консультацій – кожного четверга о 12:15, к. 403а, е.							
10.1	Контактна інформація	lkhromushyna@gmail.com СНАУ, корпус факультету економіки і менеджменту, к. 303е; oleksandr.kovbasa@snau.edu.ua СНАУ, корпус факультету економіки і менеджменту, к. 403а, е							
11.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент «Виробничий менеджмент, організація бізнесу та управління персоналом у тваринництві» передбачає набуття знань та формування навичок застосування методів виробничого менеджменту та управління персоналом в підприємствах тваринницької галузі, необхідних для становлення майбутніх фахівців, керівників підприємств, спеціалістів в сфері організації та управління технологічними процесами в тваринницьких підприємствах, підприємницьких структурах окремих галузей тваринництва. Крім того, вивчення освітньої компоненти «Виробничий менеджмент, організація бізнесу та управління персоналом у тваринництві» дозволяє зрозуміти: форми організації економічної діяльності, економічні відносини людей, що об'єктивно виникають між ними у процесі організації бізнесу та здійсненню підприємницької діяльності; завдання планування та проблеми оптимізації виробництва в умовах обмеженості ресурсів; індикатори економічних процесів та обґрунтовано приймати раціональні управлінські рішення на основі бізнес-планування та бюджетування. Вивчення освітньої компоненти «Виробничий менеджмент, організація бізнесу та управління							

		персоналом у тваринництві» завершується підсумковим контролем у формі іспиту.
12.	Мета освітнього компонента	Формування сучасних знань та компетенцій у сфері виробничого менеджменту тваринницької галузі, методології та практики управління персоналом; організації бізнесу та здійснення підприємницької діяльності в тваринництві.
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент є основою для вивчення освітніх компонентів «Інноваційні технології виробництва продукції тваринництва», «Інноваційні технології переробки продукції тваринництва».
14.	Політика академічної доброчесності	При виконанні індивідуальних завдань та проходження проміжного і підсумкового контролю студенти повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, що викладені у «Кодексі академічної доброчесності СНАУ» та «Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ» (схв. Вченою радою СНАУ № 6 від 26.12.2017 р.), Зокрема, за порушення правил академічної доброчесності (у тій чи іншій формі, передбаченій Кодексом) під час вивчення ОК, особи, що навчаються в університеті, можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності як: – повторне проходження оцінювання; – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету; (ч. 5 ст. 48 проєкту Закону) Про факти порушення норм Кодексу академічної доброчесності будь-яким учасником навчального процесу (студентом чи викладачем) має бути повідомлено Раді з академічної доброчесності відповідно до процедури, зазначеної у Кодексі (розділ 4). З метою запобігання плагіату індивідуальні завдання сформовані та виконуються у вигляді есе, індивідуальних практичних завдань та завдань для самостійного виконання, що унеможливають копіювання та плагіат.
15.	Ключові слова	Виробнича система, виробничі ресурси, менеджмент, тваринництво, управління персоналом, підприємництво, бізнес, організація бізнесу, бізнес-план, бюджет

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)			Як оцінюється РНД
	ПРН7	ПРН9	ПРН10	
ДРН 1. знати та розуміти основні поняття, категорії, зміст виробничого менеджменту та виробничої системи у тваринництві; демонструвати навички управління ресурсами підприємств тваринницької галузі; демонструвати навички прийняття та реалізації	x	x		Тести множинного вибору; ситуаційне завдання.

управлінських рішень в умовах невизначеності та ризику.				
ДРН 2. знати та розуміти основні поняття, категорії, методи та етапи управління персоналом; демонструвати навички прийняття управлінських кадрових рішень, реалізації кадрової стратегії та політики.		x	x	Тести множинного вибору; ситуаційне завдання.
ДРН 3. демонструвати навички організації та забезпечення умов професійного розвитку персоналу; формування колективу та забезпечення його командної роботи.			x	Тести множинного вибору; ситуаційне завдання.
ДРН 4. розуміти механізм реалізації підприємницької ідеї та створення власної справи. Вміти розробляти бізнес-план підприємницької ідеї та створення власної справи.	x		x	Тести множинного вибору; індивідуальне розрахунково-аналітичне завдання.
ДРН 5. обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку бізнесу враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризику.		x	x	Тести множинного вибору; індивідуальне розрахунково-аналітичне завдання.

ПРН 7. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері виробництва і переробки продуктів тваринництва, визначати цілі та завдання, планувати і розподіляти роботи, управляти ресурсами.

ПРН 9. Приймати ефективні рішення з питань виробництва і переробки продукції тваринництва, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їх розвиток, визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

ПРН 10. Нести відповідальність за розвиток професійних знань і практик, оцінювання стратегічного розвитку команди, формування ефективної кадрової політики.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу								Рекомендована література
	Аудиторна робота						Самостійна робота		
	Лк		П.з / семін. з		Лаб. з.				
	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	
Тема 1. Теоретична база і основні компоненти виробничого менеджменту у тваринництві. 1. Поняття та призначення виробничого менеджменту. 2. Функції, методи і принципи виробничого менеджменту. Функції виробничих менеджерів в тваринництві. 3. Класифікація об'єктів виробничого	2	1	1	-	-	-	9	11	основна: 1, 4; додаткова: 2, 3

менеджменту у тваринництві.. 4. Сутність, особливості і властивості функціонування виробничої системи.									
Тема 2. Управління ресурсами у виробничому менеджменті. 1. Поняття та види виробничих ресурсів у тваринництві. 2. Планування ресурсів у виробничому менеджменті. 3. Методи управління ресурсами у виробничому менеджменті.	2	1	1	2	-	-	9	9	основна: 1, 4; додаткова: 2
Тема 3. Прийняття управлінських рішень та управління ризиками у процесі виробництва та переробки продукції тваринництва. 1. Сутність та алгоритм прийняття управлінських рішень. 2. Рівні прийняття управлінських рішень. 3. Ризики у тваринництві як об'єкт управління. 4. Методи управління ризиками діяльності підприємства тваринницької галузі.	2	-	2	-	-	-	9	13	основна: 1, 4; додаткова: 3, 5, 7
Тема 4. Управління персоналом в тваринництві: суть та основні етапи. 1. Предмет, мета, завдання та функції управління персоналом. 2. Організація роботи, об'єкт та суб'єкти управління персоналом. 3 Методи управління персоналом організації.	2	2	2	2	-	-	9	9	основна: 2, 3; додаткова: 6

4. Основні етапи організації роботи з персоналом.									
Тема 5. Стратегія та політика управління персоналом. 1. Зміст та завдання стратегії управління персоналом. 2. Сутність, види та особливості формування і реалізації політики управління персоналом. 3. Принципи, напрями формування, реалізації стратегії та політики управління персоналом.	2	-	2	-	-	-	9	13	основна: 2, 3; додаткова: 8
Тема 6. Розвиток персоналу. 1. Сутність та завдання професійного розвитку персоналу. 2. Система розвитку персоналу. Оцінка ефективності атестації та розвитку персоналу. 3. Характеристика сучасних технологій професійного розвитку персоналу. 4. Кар'єра та службове зростання.	2	-	2	1	-	-	10	13	основна: 2, 3; додаткова: 9
Тема 7. Формування колективу та командна робота. 1. Поняття та значення колективу в управлінні персоналом. 2. Структура та стадії розвитку колективу. 3. Команда та командна робота як вищий рівень організації колективу. 4. Управління конфліктами в колективі.	2	-	2	1	-	-	9	13	основна: 2, 3; додаткова: 1, 6
Тема 8. Теоретичні основи агробізнесу та підприємницької діяльності у тваринництві. 1 Предмет, мета і завдання курсу	2	-	2	-			4	6	основна: 5, 6; додаткова: 6

«Виробничий менеджмент, організація бізнесу та управління персоналом у тваринництві» 2 Сутність і зміст понять “підприємництво” і “агробізнес”									
Тема 9. Організаційні основи підприємництва і аграрного бізнесу. Створення власної справи. Особливості організації малого бізнесу в тваринницьких галузях. 1. Характеристика основних організаційно-правових форм підприємницької діяльності в аграрному бізнесі. 2. Формування малого бізнесу в аграрному секторі економіки. 3. Механізм створення підприємницьких структур 4. Механізм припинення діяльності структур. 5. Правове забезпечення підприємницької діяльності і аграрного бізнесу.	2	-	2	-	-	-	4	6	основна: 5, 6; додаткова:6,7
Тема 10. Планування як основа підприємницької діяльності в тваринницьких галузях. 1. Система планування аграрного бізнесу: складові елементи, принципи і методи планування. 2. Місце і роль прогнозування в системі планування агробізнесу. 3. Програмно-цільове, ділове і проектне планування.	4	2	-	-			6	8	основна: 6, 7; додаткова:6,7

Тема 11. Організація бізнес-планування в підприємницьких структурах тваринницьких галузей. 1. Особливості бізнес-планування в формуваннях АПК. 2. Структура бізнес-плану, методичні підходи до розробки основних розділів бізнес-плану підприємства.	4	2	4	2			10	18	основна: 6, 7; додаткова:6,7
Тема 12. Бюджетування в підприємствах тваринницької галузі. 1. Сутність і призначення бюджетів. Результати від впровадження бюджетування. 2. Технологія бюджетування. 3. Методика і порядок складання окремих бюджетів.	4	2	4	2			8	12	основна: 6; додаткова:6,7
Всього	30	10	24	10	-	-	96	130	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. знати та розуміти основні поняття, категорії, зміст виробничого менеджменту та виробничої системи у тваринництві; демонструвати навички управління ресурсами підприємств тваринницької галузі; демонструвати навички прийняття та реалізації управлінських рішень в умовах невизначеності та ризику.	Лекція, тематична дискусія, пояснення, практичне заняття.	10/4	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання ситуаційного завдання.	27/33
ДРН 2. знати та розуміти основні поняття, категорії, методи та етапи управління персоналом; демонструвати навички прийняття	Лекція, тематична дискусія, пояснення, практичне заняття.	8/4	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання ситуаційного завдання.	18/22

управлінських кадрових рішень, реалізації кадрової стратегії та політики.				
ДРН 3. демонструвати навички організації та забезпечення умов професійного розвитку персоналу; формування колективу та забезпечення його командної роботи.	Лекція, тематична дискусія, пояснення, практичне заняття.	8/2	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання ситуативного завдання	19/25
ДРН 4. розуміти механізм реалізації підприємницької ідеї та створення власної справи. Вміти розробляти бізнес-план підприємницької ідеї та створення власної справи.	Лекція, тематична дискусія, пояснення, практичне заняття.	20/6	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання індивідуального розрахунково-аналітичного завдання	24/38
ДРН 5. обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку бізнесу враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.	Лекція, тематична дискусія, пояснення, практичне заняття	8/4	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання індивідуального ситуативного завдання	8/12
Всього		54/ 20		96 / 130

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1.Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2.Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Практичні завдання, тестування	35/35 %	На 7 тижні
2.	Практичні завдання, тестування	35/35 %	На 14 тижні
3.	Екзамен (по білетах)	30/30 %	За графіком сесії

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Тест множинного вибору (Модуль 1 та Модуль 2)	< 8 балів	8-10 балів	11-13 балів	14-15 балів
	< 10 вірних відповідей	10-12 вірних відповідей	13-16 вірних відповідей	17-20 вірних відповідей
Практичні завдання (Модуль 1 та Модуль 2)	< 12 балів	12-15 балів	16-17 балів	18-20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті.	Виконано усі вимоги завдання.	Виконано усі вимоги завдання, результати презентовано у рамках загальної дискусії.
	< 20 балів	20-24 балів	25-27 балів	28-30 балів

Екзамен (по білетах)	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість завдань виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті.	Всі завдання виконано, наявні окремі неточності та помилки.	Всі завдання виконано з дотриманням вимог, відповіді обґрунтовані.
----------------------	----------------------------------	--	---	--

5.3 Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усний зворотний зв'язок від викладача щодо роз'яснення конкретних ситуацій під час аудиторної роботи	постійно
2	Усне опитування під час занять та зворотний зв'язок від викладача під час аудиторної роботи та виконання практичних завдань	постійно
3	Усний зворотний зв'язок від викладача щодо виконання індивідуальних завдань на практичних заняттях	відповідно до розкладу практичних занять
6	Усний зворотний зв'язок від викладача та здобувачів за результатами виконання індивідуальних завдань для самостійного виконання	14 тиждень

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Бутко М., Задорожна С., Іванова Н. Виробничий менеджмент : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 424 с.

2. Козирева О. В., Ковальова В. І., Глебова Н. В. Управління персоналом : навчальний посібник. Х. : Видавництво Іванченка, 2021. 126 с.

3. Менеджмент персоналу : навчальний посібник / Укл. О. В. Безпалько, А. Д. Бергер, Т. М. Березянко, Ю. М. Гринюк, Д. Г. Грищенко, О. І. Драган, А. С. Зеніна-Біліченко, Л. М. Мазник, Л. І. Тертична, О. М. Соломка, О. А. Чигринець [За заг. ред. О. І. Драган]. Київ : МПП «ЛИНО», 2022. 612 с.

4. Редкін О.В. Виробничий та операційний менеджмент : навч. посібник. Полтава : НУ ПП ім. Ю. Кондратюка, 2020. 552 с.

5. Основи підприємництва: Підручник.- під заг. ред. Н.В. Валінкевич. – Житомир : ЖДТУ, 2019. – 492 с. URL: <https://bit.ly/3tGZU5p>

6. Основи бізнесу: навчальний посібник / Добрава Н.В., Осипова М.М. – Одеса: Бондаренко М. О., 2018. – 305 с. URL: https://dut.edu.ua/uploads/1_1860_50378142.pdf

7. Бізнес-план: навч. посіб. – Т.Г. Васильців, Я.Д. Качмарик, В.І. Блонська, Р.Л. Лупак. – К.: Знання, 2013. – 173 с. https://dut.edu.ua/uploads/1_1867_29938717.pdf

8. Основи бюджетування : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. – Л.П. Батенко, Т.О. Зінкевич, О.О. Кизенко та ін. – К. : КНЕУ, 2010. 202 с. URL: <https://bit.ly/3UP4x8E>

6.1.2. Методичне забезпечення

1. Електронний курс (навчально-методичні матеріали) «Виробничий менеджмент, організація бізнесу та управління персоналом у тваринництві» на основі платформи Moodle: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4237>

2. Виробничий менеджмент, організація бізнесу та управління персоналом в тваринництві: навчально-методичний посібник (модуль «Теоретико-методичні основи виробничого менеджменту», модуль «Управління персоналом у тваринництві») для студентів ОС «Магістр» спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»: ОП ««Кінологія», ОП «Технології виробництва молока та яловичини», ОП «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» денної та заочної форми навчання / Укл. Михайлова Л.І. Суми: Сумський національний аграрний університет, 2020 р. 229 с.

3. Виробничий менеджмент, організація виробництва та управління персоналом (частина 2). Конспект лекцій для студентів спеціальностей 204 «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва» денної та заочної форми навчання ОС «Магістр».- Суми, 2023 р., 53 ст.

4. Виробничий менеджмент, організація виробництва та управління персоналом (частина 2). Рекомендації для самостійної роботи для студентів спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва», ОС «Магістр», Суми, 2023 р., 33 ст.

5. Виробничий менеджмент, організація виробництва та управління персоналом (частина 2). Робочий зошит для практичних занять для студентів спеціальностей 204 «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва» денної та заочної форми навчання ОС «Магістр».- Суми, 2023 р., 75 ст.

6.1.3.Інші джерела

1. Агроконсалтинг. URL: <http://www.ukragroconsult.com/ukragrokonsalt/o-kompanii>
2. Державна регуляторна служба України <http://www.drs.gov.ua/>
3. Інтернет-портал для управлінців Management.com.ua. URL: <http://www.management.com.ua>
4. Інформаційний ресурс все для розвитку малих та середніх підприємств. URL: <https://www.smedevelopment.info/>
5. Кадровий портал. Відділ кадрів 24. URL: https://vk24.ua/practical_work
6. Неформальна/інформальна освіта. URL: <https://dpu.edu.ua/osvita/neformalna-informalna-osvita>
7. Офіс розвитку МСП. URL: <https://sme.gov.ua/sme-development-office/>
8. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua/>
9. Сервіс для пошуку наукових джерел Google Scholar. URL: <https://scholar.google.com.ua>
10. Національний агропортал «Latifundist.com». URL: <http://latifundist.com/>
11. Пропозиція. Головний журнал з питань агробізнесу. URL: <https://propozitsiya.com/ua>
12. AgroPortal. Агроновини України та світу. URL: <https://agroportal.ua>
13. Kurkul. Офіційний онлайн-асистент фермера. URL: <https://kurkul.com/akademija-fermerstva?Filters%5b%5d=129>

6.2 Додаткові джерела

1. Балановська Т. І., Михайліченко М. В., Троян А. В. Сучасні технології управління персоналом: навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2020. 466 с.
2. Операційний менеджмент: навч. посібн. / за ред. І.А. Маркіної. Полтава: ПДАА, 2018. 224 с.
3. Гевко І. Операційний (виробничий) менеджмент: конспект лекцій. Тернопіль: ТНТУ, 2017. 128 с.
4. Могильна Л.М., Орехова А.І., Хромушина Л.А. Використання інноваційних ІТ технологій для HR-менеджменту. *Економіка та суспільство*. 2022. № 44. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1829> DOI: 10.32782/2524-0072/2022-44-56.

5. Омеляненко Т.В., Осокіна А.В. Операційний менеджмент: презентаційний курс: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2016. 197 с. (Серія «МВА-studio»).
6. Хромушина Л.А. Виклики і перспективи управління персоналом у контексті теорії поколінь та в умовах невизначеності. *Економіка та суспільство*. 2023. № 51. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2492>. DOI: 10.32782/2524-0072/2023-51-40.
7. Хромушина Л.А. Методологія та стандартизація управління ризиками в процесі менеджменту підприємств. *Збірник наукових праць Державного університету інфраструктури та технологій. Серія «Економіка і управління»*. 2021. Вип. 49. С. 99–108. URL: <https://em.duit.edu.ua/index.php/home/article/view/10>
8. Хромушина Л.А. Стратегічні аспекти трансформації управлінської діяльності в умовах цифрової економіки та цифрового суспільства: приклад України. *Digital Innovations in the Socio-Economic Sphere: monograph*. The University of Technology in Katowice Press, 2023. С. 98–116. URL: <http://www.wydawnictwo.wst.pl/uploads/files/800ca4a1077c5bccfc2a887c8c2ba272.pdf>
9. Хромушина Л.А., Могильна Л.М. Формування цифрових компетентностей персоналу. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2025. № 1 (46). С. 80-85. URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/vipusk-46-2025> DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.46-1>
10. Ватаманюк О.З. Бізнес-економіка. Навчальний посібник. Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2018. 326 с.
11. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/80114/1/Sotnik_torgivlja.pdf
12. Ковбаса О. Стратегічні перспективи розвитку експортного потенціалу тваринницької продукції: ціновий фактор. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 2 (53). С. 22-28. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-3>
13. Ковбаса, О. (2024). Компоненти стратегічного розвитку аграрного підприємництва в Україні. *Економіка та суспільство*, (67). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-123>
14. Ковбаса, О. (2024). Експортний потенціал аграрних підприємств та удосконалення компонентів їх стратегічного розвитку. *Цифрова економіка та економічна безпека*, (6 (15), 279-285. <https://doi.org/10.32782/dees.15-44>
15. Ковбаса О. Розвиток підприємницької діяльності в аграрному секторі економіки України. *Економіка та суспільство*. 2024. № 62. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-69>.
16. Ковбаса О. М., Максимчик А. Ю. Сучасний стан розвитку малого підприємства в аграрному секторі економіки України. *Економіка та суспільство*. 2024. № 61. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-26>.

6.3 Програмне забезпечення

1. Програмне забезпечення типу Web 2.0: Google Cloud & Docs – для надання методичних матеріалів, комунікації зі студентами, виконання індивідуального завдання та розміщення завдань.
2. Програмне забезпечення системи дистанційного навчання Moodle 3.11 – для організації дистанційного навчання студентів (доступ до навчально-методичних матеріалів, комунікації з викладачем, здійснення різних видів оцінювання).
3. Програмне забезпечення Zoom Video Communications, Inc. v. 5.6.1 – для організації навчання через відео-зв'язок (за необхідності).
4. Програмне забезпечення Microsoft Office Excel – для створення навчальних матеріалів.